

www.livadz.casa

Τα Βλάχικα των Μεγαλολιβαδιωτών Πάικου

Ηχογράφηση 74

74. «Baba, nu ti stinahurisea, aua escu, işii nafuară!...» – Ο μεγάλος σεισμός του 1978

Κείμενο στα Βλάχικα και μετάφραση στα Ελληνικά

Ήμασταν στο Πολύπετρο (*laramu Polipetro*), εκεί ήταν δασκάλα η αδερφή μου (*aclo iara dascală sor-mea*) και δάσκαλος ο γαμπρός (*dziniri*) μου. Πήγαμε κανά δυό μέρες εκεί καθήσαμε (*Neasemu dao dzili aclo şidemu*). Τελείωσαν αυτοί το σχολείο (*Bitsiră elj di sculişo*) και γυρίσαμε στο σπίτι στο Δρυμό όλοι (*şi nă turnămu a casa Arimila tutsj*). Είχαμε το μικρό παιδί το Μιχάλη, τριών χρονών (*Aveamu hîclu ftsioru, Mihali, lo aveamu di trei ari*). Πήγαμε στο Δρυμό (*Neasemu Arimila*), εκεί θα μέναμε εκείνο το βράδυ (*aclo va s' armîneamu atseă seara*) γιατί η αδερφή μου δεν είχε άλλο σπίτι (*căţse sor-mea nu avea altă casă*), στο Δρυμό (*Arimila*) στο σπίτι του μαπαμπά και της μάνας (.....) θα έμενε (*va s' armînea*). Ε, κάναμε κουβέντα (*E, featsimu muşibetj*), δειπνήσαμε, εγώ το Μιχάλη τον είχα μαζέψει [κοιμήσει] (*io Mihali lo aveamu adnată*) στο μικρό δωμάτιο (*tu hîclu udă*) όπως σας έχω πει που ήταν κάτω στο χαγιάτι ένα δωμάτιο, τον έβαλα εκεί να κοιμηθεί (*lo băgai aclo tă s' duarmă*). Η αδερφή μου εκείνη η μικρή Στέλλα (*Sor-mea atsea hîca Stela*) ανέβηκε πάνω (*si alină analtu*) στο δωμάτιο (*tu udălu*) της γιαγιάς και του παππού να κοιμηθεί. Ήταν μήνας... ο Ιούνιος [μήνας του κερασιού] (*lara mesu di... Tsirişarlu* , στις 20 του μήνα (*la yingits di mesu*), το εβδομή... το χίλια ενιακόσια εβδομήντα οχτώ (*tu şaptidză... tu unu hîli nau suti şaptidzătsi optu*), έγινε εκείνος ο μεγάλος σεισμός (*s' featse atselu marji sizmo*), έγινε και στη Θεσσαλονίκη, και έπιασε και το Δρυμό και πέσανε εκείνα τα σπίτια όλα εκεί που ήταν κοντά στο σπίτι μας που ήταν στο σοκάκι. Αχ κατατρομάξαμε. Εγώ πήγα να πάρω το παιδί μου που κοιμόταν στο δωματιάκι. Ο μπαμπάς φώναζε 'Στέλλα' (*Babaca grea 'Stela'*) ... γιατί η αδερφή μου Στέλλα η πιο μικρή (*căţse sor-mea Stela ma hîca*) ανέβηκε επάνω (*s' alină analtu*) να κοιμηθεί στο δωματιάκι του παππού και της γιαγιάς... Η Στέλλα είχε κατέβει (*Stela avea dipuşă*), κατάλαβε οτι κουνήθηκε το σπίτι

και κατέβηκε, έφυγε στο άλλο άκρο της αυλής. Φωνάζει: 'Μπαμπά, μή στεναχωριέσαι, εδώ είμαι, βγήκα έξω!' (Greaști: 'Baba, nu ti stinahurisea, aua escu, işii nafuară!'). 'Ω κόρη μου! Καλά έκανες!' (O la babaca! Gini adrași!) Κι εγώ με το μικρό στην αγκαλιά μου βγήκα έξω στην αυλή, τον πήρα, στεναχωρέθηκα μήν πάθει τίποτα το παιδί. Και μάλιστα ξύπνησε (Malista diștiptă) και μου είπε 'Μαμά τί έγινε;' ('Mana tsi s' featse?')... 'τίποτα, τίποτα παιδί μου (tsiva, tsiva la mana) τίποτα δεν έγινε, τίποτα' (tsiva nu si featse, tsiva.) Τον μάζεψα στην αγκαλιά μου, τον μάζεψα εκεί. Αλλά κατατρομάξαμε όλοι. Πού; Ξανά δεν κοιμηθήκαμε μέσα, έξω. Έξω, και αρκετοί άνθρωποι κοιμήθηκαν έξω γιατί ο σεισμός που έγινε, όλα εκείνα τα σπίτια, τέσσερα-πέντε σπίτια έγιναν κατεδαφιστέα. Έτσι το χάσαμε το κονάκι εκείνο το όμορφο. Πολύ όμορφο ήτανε. Και πολλά χρόνια καθήσαμε σε ένα [...χώρο/δωμάτιο...], που τον είχαμε στάβλο εκεί, το συμμαζέψανε, καθόταν ο μπαμπάς και η μάνα, εκεί καθόντουσαν μέχρι που να κάνουν το σπίτι αυτό που έχουν τώρα. Ήταν μεγάλος σεισμός, δεν θυμάμαι πόσα ρίχτερ ήταν, αλλά ήταν μεγάλος σεισμός, καταστροφή μεγάλη, και μάλιστα η οικοδομή που έπεσε στη Θεσσαλονίκη και που σκοτώθηκαν αρκετά άτομα, κάπου είκοσι νομίζω... Ήταν εκείνος ο χρόνος που έγινε αυτός ο σεισμός. Αυτά για το σεισμό, μετά από 'κει χάθηκε το σπίτι και έχουμε αναμνήσεις και τις φέρνουμε στο μυαλό, τί ωραίο σπίτι ήταν, τί ωραίο σπίτι, ευτυχώς έχουμε μερικές φωτογραφίες από το σπίτι αυτό και το βλέπουμε από τις φωτογραφίες.

Μαρία Λέντζιου Σίβθα και Μιχάλης Σίβθας

8 Οκτώβρη 2022 [ανανέωση 11/02/2023]